

**SEKCJA 20 . NAUK FARMACEUTYCZNYCH.
(ФАРМАЦЕВТИЧЕСКИЕ НАУКИ.)**

Бобрицька Л.О.

Кандидат фармацевтичних наук, доцент кафедри заводської технології ліків
Національного фармацевтичного університету (НФаУ)

Рубан О.А.

Доктор фармацевтичних наук, професор, завідувача кафедрою заводської
технології ліків НФаУ

Пуляєв Д.С.

Кандидат фармацевтичних наук, асистент кафедри заводської технології
ліків НФаУ

**ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕБІГУ ТА АСПЕКТИ ФАРМАКОТЕРАПІЇ
ГЕРПЕСВІРУСНОЇ ІНФЕКЦІЇ**

Герпетична інфекція, що викликається вірусами простого герпесу (ВПГ) - ВПГ-1 і ВПГ-2, відноситься до числа найбільш поширених і займає одне з провідних місць серед вірусних захворювань. За даними ВООЗ, у світі від 60 до 95% населення інфіковані одним або більше представників з сімейства герпесвірусів [3, с. 8-9]. Захворювання, зумовлені ВПГ, займають друге місце в світі (15,8%) після грипу (35,8%), а герпетичні енцефаліти складають 20% всіх вірусних інфекцій центральної нервової системи (ЦНС) [2, с. 67-71]. Основна особливість герпесвірусної інфекції (ГВІ) - схильність до хронічного перебігу. Широке поширення захворювання обумовлено легкістю зараження, оскільки вірус проникає в організм різними шляхами: повітряно-крапельним, контактним, статевим, парентеральним і трансплацентарним. В даний час відомо близько 100 герпесвірусів, з них патогенні для людини 8. [1, с. 34-38]

Перший тип - Herpes Labialis (лабіальна форма герпесу), вірус простого герпесу першого типу (ВПГ-1), який вражає особу, порожнину рота, носа, іноді щоки. Найбільш поширене захворювання, що викликається ним, - це «застигання на губах», яка є захворюванням організму в цілому. Ця інфекція вражає близько 20% всього людства. Вірус ВПГ-1 є збудником гострого гінгівостоматиту, фарингіту, герпетичної екземи. Другий тип - це вірус простого герпесу другого типу (ВПГ-2), що провокує розвиток генітального герпесу. Частота рецидивування генітального герпесу досить висока. Офтальмогерпес подібно генітальному герпесу викликається ВПГ-1 і ВПГ-2. Третій тип герпесвірусів включає: вірус вітрянки, вірус оперізуючого лишая, Herpes Zoster. Цей вірус може вражати у людини шкірно-слизові покриви і давати ускладнення на ЦНС. Четвертий тип герпесвірусів - вірус Епштейна-Барра. Офіційно він вважається збудником інфекційного мононуклеозу. П'ятий тип - цитомегаловірус (ЦМВ), дуже схожий на ВПГ-1. ЦМВ викликає патологію при трансплантації органів і тканин. Шостий тип герпесвірусів викликає важкі пухлинні захворювання. Сьомий тип імовірно виступає одним з основних етіопатогенетичних факторів синдрому хронічної втоми - це комплексне захворювання, що супроводжується порушеннями функцій багатьох систем організму (центральної нервової, ендокринної, імунної), що є реакцією на різноманітні несприятливі чинники (інфекції, стрес, фізичні

перевантаження, тощо). Восьмий тип герпесвірусів є етіопатогеном саркоми Капоші при СНІДі.

Вірус герпесу проникає в організм через сприйнятливі слизові оболонки або через мікротріщини шкіри. Далі сходить по периферичних нервових закінченнях в сенсорні і вегетативні ганглії. При інфікуванні вірус герпесу вбудовується в клітку людини, змінює її генетичний апарат і, використовуючи її ферментативний апарат, перемікає клітку на синтез своїх зрілих вірусних частинок - віріонів, які лавиноподібно вражають все нові і нові клітини організму. З вірусними захворюваннями може справитися тільки імунна система організму.

В даний час сучасна медицина має два основних напрямки в лікуванні простого герпесу:

- 1) використання протівірусної хіміотерапії, основне місце в якій відводиться ациклічним нуклеозидам: ацикловіру, валацикловіру, фамцикловіру, пенцикловіру;
- 2) комплексний метод лікування, що включає імунотерапію (специфічну і неспецифічну) у поєднанні з протівірусною терапією.

Неспецифічна імунотерапія включає в себе використання:

- 1) імуноглобуліну;
- 2) інтерферонів та індукторів інтерферону;
- 3) препаратів, що стимулюють Т і В ланки клітинного імунітету і фагоцитоз.

Специфічна імунотерапія полягає в застосуванні герпетичної вакцини. Лікувальний ефект вакцини пов'язаний зі стимуляцією специфічних реакцій протівірусного імунітету, відновленням функціональної активності імунокомпетентних клітин і специфічної десенсибілізації організму.

Хіміотерапія займає провідне місце при гострій герпетичній інфекції. З літературних джерел відомо, що найбільш зручною є пероральна форма прийому протівірусних препаратів, одним з яких є валацикловір. На відміну від протівірусного препарату першого покоління ацикловіру, валацикловір має високу біодоступність на рівні 70%, оптимальну внутрішньоклітинну фармакокінетику та володіє достатньою безпекою.

Створення протівірусного препарату на основі валацикловіру дозволить розширити асортимент вітчизняних лікарських засобів на фармацевтичному ринку України, які матимуть високу ефективність, якість та доступність для широких верств населення, що підвищить ефективність лікування та поліпшить рівень життя наших громадян.

Таблица 1

Класифікація герпесвірусів людини (за О.М. Маянським)

Підродина	Рід	Офіційна назва	Загальноприйнята назва
1	2	3	4
Alpha-herpesviruses	Simplex virus	Герпесвірус людини 1	Вірус простого герпесу, тип 1
		Герпесвірус людини 2	Вірус простого герпесу, тип 2
	Varicello virus	Герпесвірус людини 3	Varicella-zostervirus (вірус вітряної віспи, оперізувальний лишай)
Beta-herpesviruses	Cytomegalovirus Roseolo-virus	Герпесвірус людини 5	Цитомегаловірус
		Герпесвірус людини 6	Вірус герпесу людини 6 типу
		Герпесвірус людини 7	Вірус герпесу людини 7 типу
Gamma-herpesviruses	Lympho-cytophosphorus Rhadino-virus	Герпесвірус людини 4	Вірус Епштейна-Барра
		Герпесвірус людини 8	Вірус герпесу людини 8 типу

Література

1. Овчинникова Л.К. Герпетическая инфекция / Л.К. Овчинникова // Фарм-спектр. – 2008. - № 20. – С. 34-38.
2. Редькин Ю.В. Современные подходы в фармакотерапии герпетической инфекции / Ю.В. Редькин, Одокиенко А.Ю. // Экспериментальная и клиническая фармакология. – 2005. – Т. 68, № 6. – С. 67-71.
3. Сехин С.В. Новые аспекты применения валацикловира при герпесвирусных инфекциях / С.В. Сехин // Новости медицины и фармации. – 2008. - № 263. – С. 8-9.